

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА

НАРОДНО СЪБРАНИЕ		
Вх.№	553-08-20	
Дата	18 / 03	2015 г.

ДОКЛАД

9⁰³

за първо гласуване на Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване, № 554-01-40, внесен от народните представители Радан Миленов Кънев, Иван Кирилов Иванов, Вили Младенов Лилков, Димитър Андреев Делчев, Валентин Любенов Павлов, Светлана Ангелова Найденова и Галя Енева Захариева на 26.02.2015г.

Комисията по труда, социалната и демографската политика на редовно заседание, проведено на 11.03.2015г., разгледа и обсъди Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване, № 554-01-40, внесен от народните представители Радан Миленов Кънев, Иван Кирилов Иванов, Вили Младенов Лилков, Димитър Андреев Делчев, Валентин Любенов Павлов, Светлана Ангелова Найденова и Галя Енева Захариева на 26.02.2015г.

В заседанието участваха г-н Ивайло Калфин - заместник министър-председател по демографската и социалната политика и министър на труда и социалната политика, г-н Бисер Петков-управител на НОИ, г-жа Весела Караиванова - подуправител на НОИ, г-жа Снежана Малакова - директор на дирекция „Правна“ в НОИ и г-жа Петя Малакова - държавен експерт в дирекция „Трудово право, обществено осигуряване и условия на труд“ в Министерството на труда и социалната политика.

Законопроектът бе представен от народния представител г-н Иван Иванов от парламентарната група на „Реформаторски блок“.

С този законопроект вносителите си поставят за цел да отстранят социална несправедливост, отнасяща се до група лица, придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст през 2014г. Фактически проблемът се заражда с отменената норма на чл. 94, ал. 2 от КСО, според която пенсиите за осигурителен стаж и възраст на лицата, работещи по трудови и служебни правоотношения се отпускаха от датата на прекратяване на осигуряването им, ако заявлението с необходимите документи е подадено в 6-месечен срок от тази дата. В резултат на цитираната отмяна, считано от 01. 01. 2015г. пенсиите за осигурителен стаж и възраст се отпускат съгласно общото правило на чл.94, ал.1 от КСО от датата на придобиване на правото на пенсия за осигурителен стаж и възраст или от датата на заявлението, подадено по чл.1 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, в зависимост от това дали е спазен 6-месечният срок за подаването му.

От сигналите, които народните представители са получили е видно, че има много хора, които са оцетени при получаването на пенсиите от обстоятелството, че са решили да не упражнят веднага правото си на пенсия и са продължили осигуряването си известно време след придобиване на правото. Освен това поради субективни причини или независещи от тях обстоятелства не са успели да подадат заявление в 6-месечния срок от прекратяване на осигуряването, каквото е било изискването на отменената ал.2 на чл.94 от КСО, а са го направили след 1 януари 2015г. Така тези лица остават без трудово възнаграждение и без пенсия за определен период от време по причини, независещи от тях.

Законопроектът предвижда императивно, да бъде създадена преходна разпоредба, уреждаща случаите, в които лицата са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст и са с прекратено осигуряване преди 31 декември 2014г., но са подали заявление за отпускане на пенсия след 1 януари 2015г., когато отпада изискването за прекратяване на осигуряването.

Народните представители, вносители на законопроекта, са убедени, че с предложеното изменение на КСО ще се отстрани влошеното положение на правоимащите лица, придобили права до 31.12.2014г.

В комисията бяха получени становищата на Националния осигурителен институт и Министерство на труда и социалната политика и Министерство на финансите.

В становището на НОИ, което беше представено от г-н Бисер Петков, се изразява принципна подкрепа за законопроекта. В същото време се предлага разпоредбата да бъде прецизирана, като изрично се посочи, че същата ще се прилага само по отношение на лицата по чл.4, ал.1, т.1-4 и чл.4а от КСО, т.е. за лицата, работещите по трудови и служебни правоотношения. Това според експертите на НОИ е наложително предвид обстоятелството, че с изменението на чл.94, ал.2 от КСО от 1 януари 2012г. вече е отпаднало изискването за прекратяване на осигуряването като предпоставка за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст на останалите категории осигурени и самоосигуряващи се лица.

В становището на НОИ се отбелязва и обстоятелството, че към настоящия момент по силата на чл.94, ал.1 от КСО всички пенсии за осигурителен стаж и възраст се отпускат от датата на придобиване на правото или от датата на подаване на заявлението, в зависимост от това дали е спазен 6-месечният срок от подаването му. Предвид това, че предложението законопроект създава преходна разпоредба, която императивно урежда отпускането на пенсиите от друга дата, а именно датата на прекратяване на осигуряването, когато такова е настъпило до 31 декември 2014г., трябва да се отбележи, че законопроектът ще доведе до необходимостта от изменението на всички пенсии, отпуснати по този ред. Това може да доведе до засягане на права на осигурени лица, за които би се оказало по-неблагоприятно прилагането на предлагания режим, вместо този по чл.94, ал.1 от КСО.

В становището на Министерство на труда и социалната политика, което беше представено от г-жа Петя Малакова, също се изразява принципна подкрепа на мотивите и законопроекта. В него също се обръща внимание на обстоятелството, че в някои случаи за лицето е по-неблагоприятно да се отпусне пенсията на основание предложената от народните представители преходна разпоредба на § 22с (от датата на прекратяване на осигуряването), а е по-благоприятно да се приложи действащата редакция на чл.94, ал.1 от КСО, като пенсията бъде отпусната съгласно общото правило, а именно в 6-месечния срок от датата на придобиване на правото. Тази хипотеза е възможна в случаите, когато и датата на придобиване на правото, и датата на прекратяване на осигуряването се вменват в 6-месечния срок, в който е подадено заявлението. От Министерство на труда и социалната политика също считат за редно да се уредят и случаите, в които на посочените в § 22с лица вече е отпусната пенсия преди приемането и влизането в сила на настоящия законопроект.

От Министерство на финансите не считат, че съдържанието на предложението покрива изискванията на чл.28, ал.2 от Закона за нормативните актове. Отчитат и факта, че липсва оценка за очакваните финансови последици за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2015г. от прилагането на законопроекта, както и информация за очаквания брой на правоимащите лица. Независимо от тези забележки, в становището се изказва мнение, че предложената промяна няма да доведе до необходимостта от допълнителни разходи за пенсии, извън утвърдените със Закона за държавното обществено осигуряване за 2015г. Във връзка с това и с оглед защита на правата на лицата, придобили право на пенсия и прекратили осигуряването си преди 1 януари 2015г., Министерството на финансите по принцип подкрепя предложението законопроект.

В дискусиата взеха участие народни представители от всички парламентарни групи. Като цяло народните представители се обединиха около тезата, че е по-добре вместо служебно преизчисляване на вече отпуснати пенсии на лицата след 1 януари 2015 г., да им се даде право на избор. Взе се предвид и обстоятелството, че когато се говори за по-благоприятно положение за лицето, трябва да се вземат под внимание два аспекта: по-благоприятно като начална дата и по-благоприятно като размер. Има лица, които са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, т.е. навършили са възрастта и стажа, но са продължили да работят и съответно не са упражнили правото си в шестмесечния срок. За тях по-благоприятно ще бъде да получат пенсията си от по-ранната възможна дата, т.е. от датата на прекратяване, а не от датата на заявлението, което е след 1 януари 2015 г. Някои от тези лица биха могли да получат до шест пенсии в повече.

Що се отнася до размера на пенсията беше припомнено, че размерът на отпусканите пенсии при равни други условия расте вследствие на два фактора: първият – отложеното пенсиониране, което се бенефицира с 4 % за всяка година осигурителен стаж и влияе значително в посока увеличаване на размера на пенсията; вторият фактор – увеличението на средномесечния осигурителен доход за предходните 12 месеца, базата на пенсията, която също нараства. Така че, вероятно на лицата, които са

продължили да работят и след 1 януари 2015г. и са пожелали да упражнят правото си ще им бъде отпусната пенсия в по-голям размер от този, ако всъщност тя бъде отпусната към датата на прекратяване на осигуряването.

Народните представители зададоха въпроси към представителите на НОИ, свързани с оценката на финансовото въздействие на досегашната норма на чл.94 от КСО. Стана ясно, че от НОИ са направили преглед и са установили че, към момента са отпуснати 19 пенсии - 15 по националното законодателство и 4 по европейски регламенти. Това са лицата, които са подали заявление след 1 януари 2015г., но извън шестмесечния срок на придобиване на правото. Към момента това е броят на лицата, които биха били засегнати от тази разпоредба. Този брой ще се увеличава, защото пенсионното производство трае до четири месеца и по подадени заявления след 1 януари 2015г. пенсии ще се отпускат до края на месец април, така че всъщност зависи от лицата и тяхното желание да упражнят правата си. Някои от тях са побързали да упражнят правото си, други вероятно предстои да го направят. Случаите са индивидуални и затова и предложението на НОИ е с подходящи предложения за прецизиране на законопроекта да се даде възможност на лицата да правят по-благоприятния избор за себе си при упражняването на пенсионните си права.

След приключване на обсъждането и проведеното гласуване с резултати:

16 гласа „за“, без гласове „против“ и „въздържал се“ ,

Комисията по труда, социалната и демографската политика прие следното становище:

Предлага на Народното събрание да подкрепи на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване, № 554-01-40, внесен от народните Радан Миленов Кънев, Иван Кирилов Иванов, Вили Младенов Лилков, Димитър Андреев Делчев, Валентин Любенов Павлов, Светлана Ангелова Найденова и Галя Енева Захариева на 26.02.2015г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ на КТСДП:

Д-Р ХАСАН АДЕМОВ